

Cenniejsze niż złoto...

Książkę pt. *Sylwetki Zmarłych Członków Oddziału Krakowskiego Polskiej Akademii Nauk*, wydaną w 2002 roku z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia utworzenia tej ważnej instytucji, polecam naszym Czytelnikom do przegłędnięcia. Pozycja zawiera charakterystyki 46. jej pracowników naukowych, wśród których blisko czwarta część to osobistości ściśle związane z działalnością naszej Uczelni: Tadeusz Julian Banachiewicz, Witold Biernawski, Jerzy Gierula, Walery Goetel, Zygmunt Kowalczyk, Aleksander Krupkowski, Marian Książkiewicz, Marian Mięśowicz, Jacek Karol Szarski, Julian Tokarski...

Na wyżej wspomnianą pozycję bibliograficzną zwróciła moją uwagę dr Anna Małecka z Wydziału Nauk Społecznych Stosowanych AGH, prosząc, aby na łamach BIP-a przypomnieć społeczności aka-

tyczną Profesora, nakreśloną przez prof. Wojciecha Truszkowskiego, jego bliskiego, oddanego współpracownika.

Oto wybrane, najistotniejsze (w moim odczuciu) przesłanki oświetlające postać Aleksandra Krupkowskiego, zawarte we wspomnianej charakterystyce osobowościowej, przedstawionej w książce przez W. Truszkowskiego.

„Aleksander Krupkowski urodził się 27 marca 1894 roku w Nadarzynie, w rodzinie nauczycielskiej. Szkołę średnią ukończył w Warszawie. Studiował na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Petersburskiej. W 1917 roku z dyplomem inżyniera, a także ze świadomością wybuchu rewolucyjnych przemian politycznych i społecznych na Wschodzie, wrócił do Kraju. Przez pewien okres czasu odbywał staż nauczycielski w Łomży – tam po-

wiązaną z rozwojem przemysłu. W tym czasie jego nazwisko znane już było w kołach naukowych Europy.

W początkach wojny w wyniku Sonderaktion Krakau został zamknięty w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Po powrocie z obozu przystąpił do kształcenia inżynierów, przede wszystkim w ramach tajnego nauczania.

Po wyzwoleniu objął kierownictwo Zakładu Metalurgii Metali Nieżelaznych w Akademii Górniczej i rozwijał, można powiedzieć, własną szkołę w Uczelni.

Nie chciałbym w niczym przesadzić, przejraskrawić czy zaciemnić obrazu charakteryzującego postać Profesora Krupkowskiego, dlatego posłużę się wybranymi cytatami z tekstu pióra W. Truszkowskiego.

„...Krupkowski, bezpartyjny i zdeklarowany katolik, z racji swych wybitnych osiągnięć, jako jeden z pierwszych został powołany na członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, piastującego kolejno funkcje jej wiceprezesa oraz Przewodniczącego Oddziału Krakowskiego PAN. Z jego inicjatywy powstał w Krakowie w 1953 roku Zakład Metali jako jedna z terenowych placówek Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN – obecnie Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN. Miał tu mistrz sztab wykształconych przez siebie i szczerze mu oddanych ludzi, pepinię entuzjastów, którym wytyczył tory badawcze do dzisiaj pulsujące aktualnością (...). Dla niego Polska była w ludziach, których formował, uczył i wychowywał oraz w wartości ich osiągnięć. Pytany w 1945 roku przez przedwojennych uczniów o radę w postępowaniu wobec dwuznacznej sytuacji państwa, zawsze twierdził, że nie dywersja, nie emigracja wewnętrzna i dewastujący duszę walenrodzizm, ale rzetelność i twórcza paca zdolne są przeprowadzić naród przez historyczne dylematy. (...) Był profesorem metalurgii, którą wyprowadził z poddańczej zależności od empirii praktyki przemysłowej na orbitę teorii i rozwiązań podstawowych. Jego osiągnięcia – niejednokrotnie na skalę światową – pomieścilibyśmy dziś w obszarze nauki o metalach lub raczej nauki o materiałach. Wystarczy wymienić tu termodynamiczną teorię procesów metalurgicznych, trofeum samotniczych lat wojennych, teorię i technologię proce-

Profesor Aleksander Krupkowski

sów utleniania oraz redukcji metali i tlenków, jak również rafinację metali technicznych, przemiany fazowe w stopach metalicznych oraz technologię wytwarzania nowych stopów o wysokich właściwościach. Odrębny zbiór prac, uwierczony w pełni oryginalnym sukcesem, obejmuje odczytanie plastyczne pomiaru właściwości mechanicznych o ściśle określonym sensie fizycznym. Wiąże się z tym problemy anizotropii plastycznej i segregacji dentytycznej”.

Powyższy cytat dotyczył raczej poszukiwań i niezwykłych osiągnięć naukowych. Następne cytowane zdania dotyczą szeroko pojętej osobowości Profesora.

„Bezkompromisowo wierny swej pasji badawczej, każdego bez wyjątku – od technika do profesora – obdarowywał ujmującym i szczerym partnerstwem współpracy i przyjaźni. Cechował Go wyjątkowy zmysł społeczny i poczucie odpowiedzialności za środowisko, w którym żył. (...) Olbrzymią część swojego czasu zużywał na trud wprowadzania uczniów w istotę naukowych poszukiwań. Ustrzegł ich od rezygnacji z własnych koncepcji na rzecz naśladowania cudzych pomysłów i osiągnięć. Uaktywnił w nich najistotniejszy nerw osobistego, niezależnego spojrzenia na problem. Nauczył, jak wyluskać jego istotę z opłotu niejasnych przypadków i pozornych zależności. Największą jego zasługą było chwytność idei. Był ich niewyczerpanym rozsądnikiem i każdą po wstępnej obróbce oddawał uczniom w dziedzictwo, aby natychmiast inną wywołać z chaosu. Znajdował żyłę złota, bezbłędnie określał jej współrzędne oraz zasady eksploatacji i... przestawał się nią interesować. Było w jego usposobieniu coś z niespokojnego eskapizmu duchowego nomady,

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa AGH (1964 r.) Profesorowi Aleksandrowi Krupkowskiemu

demickiej świetlaną postacią jej Dziadka, śp. Profesora Aleksandra Krupkowskiego (1894–1978), jako naukowca bardzo zasłużonego dla rozwoju krakowskiego Oddziału PAN jak i Zakładu Metalurgii Metali Nieżelaznych Akademii Górniczej późniejszego Wydziału Metali Nieżelaznych.

Istnieje dogodna okazja, aby spełnić prośbę Wnuczki Profesora, ponieważ w bieżącym roku, w dniu 1 maja, przypada XXV rocznica jego śmierci – na tę okoliczność zostanie odprawiona w tym dniu msza święta w kościele OO. Kapucynów przy ul. Loretańskiej (godz. 8.00). Należy też dodać, że w pierwszym tomie wspomnianej wyżej książki znajduje się interesująca charakterystyka sylwetki osobowościowej, uwypuklająca bogactwem, obszerną działalność naukową, organizacyjną, społeczną i patrio-

tyczną Profesora, nakreśloną przez prof. Wojciecha Truszkowskiego, jego bliskiego, oddanego współpracownika. Ich córka Teresa, późniejsza poetka, swoje zainteresowania poetyckie wyrażała w twórczości głęboko humanistycznej o wydźwięku filozoficznym w obszarze metafizyki istnienia, etyki i estetyki, świadomości i wyobraźni.

Z Łomży Profesor Krupkowski przeniósł się do Warszawy, gdzie objął posadę asystenta w Politechnice. Doktoryzował się u prof. Witolda Broniewskiego, byłego ucznia Le Chateliera, a habilitował w 1930 roku. W tym też roku decyzją Senatu otrzymał propozycję pracy w Akademii Górniczej i objął kierownictwo Zakładu Metalurgii Innych Poza Żelazem Metali, w którym aż do wybuchu II wojny światowej rozwijał intensywną działalność naukową i dydaktyczną, po-

co nie skłaniało go do przywiązania, a porywało zaciekawieniem w coraz nowe rejony i sprawy. (...) Kochaliśmy go za odwagę cywilną, z jaką cały swój autorytet, całe swe powołanie i popularność potrafił postawić na jedną kartę w obronie nauki i przyjaciół. Nauczył nas spraw tak dziś lekceważonych, jak rzetelność, pokora i honor badacza. Głęboko tolerancyjny, był jednakże nieprzejednany w walce z szarlatanerią naukową. Laureat wielu nagród państwowych i odznaczeń (...)"

Należy dodać, że w uznaniu osiągnięć na płaszczyźnie naukowo-pedagogicznej Senat AGH nadał mu w 1964 roku tytuł Doktora honoris causa, co było dla społeczności akademickiej ważnym wydarzeniem.

Na koniec posłużę się jeszcze raz cytatem: „Trzy generacje jego uczniów tworzą spójny archipelag uczonych, przynoszący zaszczyt polskiej nauce w kraju i na świecie. Na przestrzeni wielu lat, jakie upłynęły od śmierci mistrza, promieniowanie jego myśli jest ciągle wyczu-

walne w licznych pracach jego spadkobierców, jak i w konferencjach poświęconych jego inspiracjom twórczym”.

W zadumie nad życiem i działalnością naukową i pedagogiczną Profesora można powiedzieć, że był i pozostanie dla potomnych wzorem do naśladowania, a jego droga poszukiwań badawczych i bogactwo pięknych cech, wartości osobowościowych cenniejsze są niż przysłowiowe złoto...

Wracając do może smutnej, bo traktującej o przemijaniu, ale po-

uczającej, bardzo wartościowej książki, chciałem wyrazić podziękowanie Autorom poszczególnych publikacji w niej zawartych, bo dzięki nim poszerzyła się moja wiedza o PAN, a także o wspomnianych tam Pracownikach naszej AGH. Szczególne podziękowanie należy się Profesorowi Włodzimierzowi Ostrowskiemu – Prezesowi i Profesorowi Leszkowi Starkelewi – Wiceprezesowi Oddziału PAN w Krakowie, Redaktorowi tomu, za podjęcie tak ważnej inicjatywy publikacyjnej. ■

ANNA DĘBSKA - ZASTĘPCA DYREKTORA OEN

Seminaria z e-edukacji

Ośrodek Edukacji Niestacjonarnej AGH rozpoczął cykl seminariów poświęconych edukacji na odległość. Spotkania organizowane w Ośrodku przy ul. Czarnowiejskiej 30a mają na celu przybliżenie społeczności naszej Uczelni zagadnień związanych z metodami nauczania wykorzystującymi najnowsze technologie informatyczne.

Wykład inauguracyjny pt. „Wyzwania społeczeństwa informacyjnego, a edukacyjna polityka AGH” wygłosił JM Rektor AGH prof. Ryszard Tadeusiewicz w dniu 4 kwietnia br.

JM Rektor Profesor R. Tadeusiewicz przedstawił przegląd wszystkich aspektów edukacji wykorzystującej możliwości technologii informatycznych. W szczególności podkreślił konieczność przygotowywania dostosowanych do tej technologii pomocy dydaktycznych i nasykania nimi codziennej praktyki edukacyjnej. Mówiąc o zastosowaniach Internetu zachęcał do jego wykorzystywania jednocześnie zwracając uwagę słuchaczy na konieczność wyrobienia w nauczycielach akademickich potrzebnych nawyków i umiejętności korzystania z pozytywnych cech tego medium, a unikania efektów negatywnych.

Podkreślał jednocześnie, że w obszarze e-edukacji AGH zajmuje uprzywilejowaną pozycję ze względu na dobrze rozwiniętą infrastrukturę informatyczną. Mianowicie dzięki sieciowemu połączeniu wszystkich obiektów dydaktycznych z domami studenckimi Miasteczka Studenckiego możliwe jest stosunkowo łatwe wprowadzenie elementów e-edukacji do procesu kształcenia studentów i jednocześnie prowadzenie badań skutków na próbie społeczeństwa

jaką jest nasza społeczność akademicka. W tej materii AGH ma już znaczne osiągnięcia czego jednym z dowodów są materiały dydaktyczne, dostępne na serwerze AGH:

<http://www.agh.edu.pl/dydaktyka/>

Mamy nadzieję, że interesujący wykład inauguracyjny nasze seminaria zachęci środowisko akademickie do udziału w następnych spotkaniach, organizowanych cyklicznie w siedzibie Ośrodka Edukacji Niestacjonarnej.

Program najbliższych seminariów:

- 25.04.2003 godz. 12.00 „Kształcenie w korporacjach (e-edukacja). Obszar stosowania, organizacja kształcenia, kontrola wyników, kryteria stosowania, ocena efektywności” Dr inż. Małgorzata Kalinowska-Iszkowska, Dyrektor Centrum Zarządzania Wiedzą – Computerland,
- 29.05.2003 godz. 12.00 „Kulturowy i socjologiczny aspekt e-edukacji – zalety, wady, bariery i ograniczenia”, dr Anna Okońska-Walkowicz, Wydział Nauk Społecznych Stosowanych AGH,
- 12.06.2003 godz. 12.00 „E-edukacja w praktyce małych i średnich przedsiębiorstw”, mgr Beata Michalska, Project Manager, Tenet Management,
- 26.06.2003 godz. 12.00 „Europejski wymiar e-learning’u. Doświadczenia i przykłady dobrej praktyki”, Jorgen Bang, przewodniczący European Association of Distance Teaching Universities (ADTU). ■

Posiedzenie Zarządu Głównego SW AGH

Dnia 10 kwietnia br. pod przewodnictwem kol. prof. Stanisława Mitkowskiego obradowali członkowie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Wychowanków AGH. Zasadniczym tematem zebrania były sprawozdania z działalności w roku 2002 oraz plany pracy na rok 2003. Dużo materiału do dyskusji dostarczyło sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej, które przedstawił jej przewodniczący kol. Mieczysław Milewski. Zebrani pozytywnie ocenili działalność Prezydium Zarządu i jednomyślnie przyjęli przedstawione sprawozdania oraz plany na rok bieżący.

Sprawozdania i plany pracy zostały umieszczone w aktualnym Informatorze, którego pierwsze, świeżo wydrukowane egzemplarze dostarczone zostały uczestnikom zebrania. Informator będzie również dostępny w wersji elektronicznej na stronie Stowarzyszenia

<http://home.agh.edu.pl/swagh/>

Zebranie rozpoczęło się od przyjemnej uroczystości wręczenia kol. Marianowi Soltysikowi odznaki „Zasłużony dla rozwoju Stowarzyszenia”, a w końcowej części Zarząd Główny przyznał, na wniosek Prezydium tę honorową odznakę następującym osobom: Czesław Kuchta, Teresa Główka, Tadeusz Lachowicz, Henryk Ziolo, Stanisław Machalica, Elżbieta Jachna, Józef Chrobak, Józef Szuster, Jerzy Wróbel, Stanisław Lasek, Henryk Muzyka, Edward Januszkiewicz, Joanna Janusz, Stanisław Janusz, Andrzej Miga, Tadeusz Mietła, Janusz Styrylski, Jerzy Gruszka, Jerzy Jurkowski.

Z aprobatą zebranych spotkał się wniosek kol. Kazimierza Matla o wyrażenie uznania dla Prezydium za przeprowadzenie remontu lokalu Stowarzyszenia. W nawiązaniu do tego, serdecznie zapraszamy do naszego lokalu – pokój 1 na parterze w pawilonie A-0. Można tam uzyskać egzemplarz Informatora, zapłacić składki oraz zgłosić wnioski do pracy Stowarzyszenia. AM

Uczelniana Komisja Wyborcza informuje

W dniu 17.01.2003 r. w okręgu wyborczym nr 3 Wydziałowe Kolegium Elektorów dokonało wyboru piątego prodziekana Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki na kadencję 2002–2005. Prodziekanem została wybrana

dr hab. inż. Ewa Dudek-Dyduch, prof. nadzw.

Zmiana angielskiej nazwy AGH

W dniu 26 marca Senat AGH uchwałą nr 64/2003 podjętą w głosowaniu jawnym (81 „za”, 1 „przeciw”, 1 „wstrzymuję się”) ustalił, aby w kontaktach międzynarodowych stosować następującą nazwę Akademii Górniczo-Hutniczej:

AGH University of Science and Technology
– skrót AGH-UST

Pełny tekst uchwały można

<http://www.agh.edu.pl/nazwa.doc>